

SPIS RZECZY

WSTĘP DO NAUKI HISTORII MEDYCyny

I. Historia medycyny jako nauka	1
II. Zasady metodologii prac z historii medycyny	4
1. Podstawowe przesłanki pracy naukowej w dziedzinie historii medycyny	4
2. Nauki pomocnicze do badań historycznych	5
3. Podstawowe pojęcia o źródłach	15
4. Heurystyka historyczno-medyczna i jej środki	17
a) Czynności wstępne	17
b) Heurystyka źródeł drukowanych	18
c) Heurystyka innych źródeł historyczno-medycznych	21
5. Krytyka i interpretacja	22
6. Synteza (odtworzenie)	25
7. Przedstawienie wyników pracy	27
III. Rys historyczny nauki medycyny	29
1. Dzieje powszechne nauki historii medycyny	29
a) Do końca wieku XVIII	29
b) Wiek XIX	31
c) Wiek XX	34
2. Zarys rozwoju nauki i dyscypliny nauczania historii medycyny w Polsce	41

MEDYCyna W OKRESIE WSPÓLNOTY PIERWOTNEJ

MEDYCyna OKRESU NIEWOLNICZEGO

I. Medycyna ludów cywilizowanych starożytnego świata	54
1. Mezopotamia	54
2. Egipt	55
3. Indie	60
4. Chiny	62
5. Żydzi i Persowie	64
6. Starożytne kraje Ameryki	64
II. Medycyna w starożytnej Grecji	66
1. Początki medycyny greckiej	66
2. Podstawy filozoficzne dawnej medycyny greckiej	68
a. Filozofowie przyrody	68
b. Demokryt — Jatrosofiści	70
3. Poglądy ważniejszych szkół medycznych	71
a. Szkoła krotońska	72
b. Szkoła w Knidos	73
c. Szkoła w Kos	74
4. Hipokrates i jego nauki	75
5. Szkoły idealistyczne w medycynie greckiej	81
6. Medycyna w ostatnich wiekach klasycznej Grecji	84

7. Medycyna aleksandryjska	86
a. Erasistratos i Herofilos	86
b. Empirycy	88
III. Medycyna starożytnego Rzymu	89
1. Początki medycyny w Rzymie	89
2. Asklepiades — Metodycy	91
3. Medycyna w czasach rzymskich encyklopedystów	94
4. Galen i jego epoka	97
IV. Zarys historyczny medycyny wojskowej w epoce niewolnictwa	105
V. Organizacja ochrony zdrowia w społeczeństwie niewolniczym	109

MEDYCYNĄ W EPOCE FEUDALIZMU

I. Medycyna europejska w początkach okresu feudalnego (od V do XI w.)	114
II. Medycyna bizantyńska	120
III. Medycyna w kalifatach arabskich	124
1. Rozwój nauk medycznych	124
2. Awicenna i jego nauki	127
3. Znakomici lekarze złotego okresu medycyny arabskiej	129
IV. Medycyna europejska w rozkwicie okresu feudalnego (od XI do XV w.) . . .	133
1. Medycyna a kościół feudalny	133
2. Nauczanie medycyny	140
3. Epidemie w epoce feudalnej	147
a. Dżuma	147
b. Trąd	150
c. Masowe psychozy i nerwice	151
4. Rozwój i stan medycyny europejskiej w dobie rozkwitu feudalizmu	154
5. Wybitniejsi przedstawiciele nauki zachodnio-europejskiej	164
V. Medycyna okresu późnego średniowiecza (od XV do XVII w.)	168
1. Rozwój nauk w dobie Odrodzenia	168
2. Medycyna Renesansu	173
a. Paracels	176
b. Rozwój anatomii — Andrzej Wesaliusz	179
c. Rozwój chirurgii — Ambroży Parè	187
d. Rozwój epidemiologii — Girolamo Fracastoro	191
3. Medycyna w okresie rozkładu feudalizmu i kształtowania się społeczeństwa kapitalistycznego	193
a. Dalszy rozwój nauk. Poglądy filozoficzno-medyczne w XVII w. . . .	193
b. Jatrofizyka i jatromechanika	198
c. Odkrycie krążenia krwi — Wiliam Harvey	202
d. Rozwój medycyny wewnętrznej i klinicznej	206
VI. Rys historyczny medycyny wojskowej w epoce feudalizmu	210
VII. Organizacja ochrony zdrowia w społeczeństwie feudalnym	222
1. Zakłady i instytucje służby zdrowia	222
2. Ustawodawstwo ochrony zdrowia	228
3. Stan lekarski w społeczeństwie feudalnym	239
Piśmiennictwo	243
Skorowidz nazwisk	245